

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра вікової та педагогічної психології

Назва дисципліни	Психологія управління
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Доктор психологічних наук, професор Павелків Роман Володимирович
Профайл викладача на сайті кафедри, в соцмережі	
Е-mail викладача	pavelkiv_rv@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: щовівторка, з 12.45 до 14.00 (2 академічні години) Он лайн- консультації: Viber, e-mail, Google Meet,

Цілі навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Психологія управління» складена відповідно до освітньої програми та робочої навчальної програми із галузі знань *07 Управління та адміністрування*, спеціальності *073 Менеджмент*.

«Психологія управління» є обов'язковою навчальною дисципліною. Її вивчення передбачає допомогти студенту досягнути розуміння сутності психології управління як науки, котра вивчає психологічні закономірності управлінської діяльності, роль психологічних чинників в управлінні, психологічні механізми прийняття рішень, методи ефективного ділового спілкування, групову динаміку та психологію формування організаційних структур й кадрової політики.

Метою навчальної дисципліни «Психологія управління» є забезпечити знаннями з психологічних закономірностей управління та практичними навичками управлінської діяльності.

Завдання курсу допомогти студентам:

- а) глибоко оволодіти знаннями, які відображають зміст та структуру управління;
- б) усвідомити роль та значущість психологічних компонентів управління;
- в) сформувати уміння та навички щодо ефективного вирішення психолого-управлінських проблем в сучасних організаціях.

Реалізація цих завдань допоможе майбутнім фахівцям підвищити свою фахову культуру, здійснювати психологічний аналіз управлінської діяльності.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти такими програмними **компетентностями**:

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові компетентності):

СК-5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх у процесі управління людьми.

СК-8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК11. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях і критичних умовах.

Програмні результати навчання:

ПРН-07. Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп і в міжнародному контексті.

ПРН-10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати в команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН-14. Використання знань з психології при розв'язуванні управлінських завдань в освітній сфері.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Психологія управління» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Психологія менеджменту», «Психологія праці», «Конфліктологія»

У процесі вивчення дисципліни «Психологія управління» використовуються як внутрішня, так і зовнішня мотивація здобувачів вищої освіти, а саме: різні методи заохочення, стимулювання, залучення до наукової діяльності, які визначають спрямованість, інтенсивність навчання і сприяють проявам творчих здібностей та креативності здобувачів вищої освіти, розуміння значення навчання для майбутнього життя, бажання заслужити авторитет серед товаришів і викладачів.

Спільна (групова) діяльність сприяє активізації й результативності навчання здобувачів вищої освіти, вихованню гуманних стосунків між ними, самостійності, вміння доводити і відстоювати свою точку зору, а також прислуховуватися до думки товаришів, культури ведення діалогу, відповідальності за результати своєї праці.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає: підготовку до аудиторних занять (лекційних та практичних); виконання індивідуальних завдань із навчальної дисципліни протягом семестру; роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які відповідно до робочої програми навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання; підготовку до всіх видів контролю (поточного, підсумкового); участь у роботі факультативів, спецсеминарів тощо; участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

Перелік тем

Змістовий модуль № 1 Психологічний аналіз управління організаціями

Тема 1. Психологія управління як наука

Тема 2. Психологія управління організаціями як предмет наукових досліджень

Тема 3. Психологічні особливості специфіки управлінської діяльності керівника організації

Тема 4. Психологічна готовність керівників до управління організацією

Тема 5. Психологічний аналіз управлінських функцій керівника

Тема 6. Вплив психологічного клімату в колективах організацій на ефективність управління

Змістовий модуль 2: Психологічні основи взаємодії суб'єкта та об'єкта управління

Тема 1. Психологічні особливості стилів та типів керівництва

Тема 2. Психологічні аспекти працевлаштування і добору кадрів, поділу і кооперації праці

Тема 3. Психологічні засади ефективного ділового та управлінського спілкування в організації

Тема 4. Психологія конфліктів в управлінні

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова

1. Гура О.І., Гура Т.Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. / О.І. Гура, Т.Є. Гура. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – 168 с.
2. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : посіб. / Л. Е. Орбан-Лембрик. – 2-ге видання, доповнене. – К.: Академвидав, 2010. – 544 с.
3. Жигайло Н. І. Комунікативний менеджмент: навч. посіб. / Н. І. Жигайло – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 368 с.
4. Кулініч І. О. Психологія управління : навч. посіб. / І. О. Кулініч – К. : Знання, 2008. – 292 с.
5. Кукуленко-Лук'янець І. В. Психологія управління: навчально-методичний посібник / І. В. Кукуленко-Лук'янець – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. - 140 с.
6. Сич В.М. Психологія управління: навч. посіб. / В. М. Сич – Кам'янець- Подільський, Медобори-2006, 2015. –180 с.

Допоміжна

1. Бакирова Г. Х. Тренінг управління персоналом / Г. Х. Бакирова– СПб.: Речь, 2004. – 400 с.
2. Бандурка А. М. Психология управления / А. М. Бандурка, С. П. Бочарова, Е. В. Землянская. – Харьков: Фортуна-Пресс, 1998. – 464 с.
3. Дзвінчук Д. Психологічні основи ефективного управління : навч. посіб. / Д. Дзвінчук. – К.: Зат НІЧЛАВА, 2000. - 280 с.
4. Боумэн К. Основы стратегического менеджмента: Пер. с англ. / К. Боумэн. – М.: Банки и биржа, 1997. – 175 с.
5. Занюк С. С. Психологія мотивації: навч. посібник / С. С. Занюк. – К.: Либідь, 2002. - 304 с.
6. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. – СПб: Питер, 2000. – 512с.
7. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций: монография / В. П. Казмиренко.

- К.: МЗУУП, 1993. – 384 с.
8. Карамушка Л. М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: навч. посіб. / Л. М. Карамушка – К.: ІЗМН, 1997. – 180 с.
 9. Карамушка Л. М. Психологія управління: навч. посіб. / Л. М. Карамушка – К. : Міленіум, 2003. – 344 с.
 10. Коломинский Н. Л. Психологія педагогічного менеджменту: навч. посіб. / Н. Л. Коломинский. – К.: МАУП, 1996. – 176 с.
 11. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): [Монографія] / Н. Л. Коломинский. – К.: МАУП, 2000. – 286 с.
 12. Крушельницька О. Управління персоналом: навч. посіб. / О. Крушельницька, Д. Мельничук. – 2-е вид., перероб. й доп.. – К.: Кондор, 2005. – 304 с.
 13. Ложкин Г. В. Практическая психология конфликта / Г. В. Ложкин, Н. И. Повякель – К.: МАУП, 2000. – С. 171-173.
 14. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / В. С. Лозниця – К.: ТОВ „УВПК „Ексоб”, 2001. – 512 с.
 15. Маркова А. К. Психология профессионала / А. К. Маркова. – М.: Знание, 1996. – 308 с.
 16. Мельник Л. П. Психологія управління: курс лекцій / Л. П. Мельник. – К.: МАУП, 1999. – 176 с.
 17. Перерва П. Г. Самомаркетинг менеджера и бизнесмена / П. Г. Перерва – Ростов на Дону: Феникс, 2003. – 592 с.
 18. Пірен М. І. Конфлікти і управлінські ролі: соціально-психологічний аналіз / М. І. Пірен. – К., 2000. – 200 с.
 19. Психология менеджмента: Учебник для вузов / Под ред. Г. С. Никифорова. – 2-е изд., доп. и перераб. – СПб.: Питер, 2004. – 639 с
 20. Психология в управлении человеческими ресурсами: Учебное пособие / Т. Т. Кабаченко. – СПб.: Питер, 2003. – 400 с.
 21. Практикум по психологии менеджмента и профессиональной деятельности: / Под ред. Г. С. Никифорова, М. А. Дмитриевой, В. М. Снеткова. – СПб.: Речь, 2001. – 448 с.
 22. Психологія управління: навч. програма. / Укл. Карамушка Л. М. – К.: Міленіум, 2003. – 56 с.
 23. Рабочая книга практического психолога: пособие для специалистов, работающих с персоналом / Под ред. А. А. Бодалева, А. А. Деркача, Л. Г. Лаптева. – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2001. – 640 с.
 24. Райгородский Д. Я. (редактор-составитель). Практическая психодиагностика: Методики и тесты / Д. Я. Райгородский. – Самара: Издательский Дом “Бахрах”, 1998. – 672 с.
 25. Урбанович А. А. Психология управления: учеб. пособ. / А. А. Урбанович. – Мн.: Харвест, 2004. – 640 с.

Сайти наукових бібліотек

1. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського
2. <http://www.bl.uk>.- Британська бібліотека (Лондон)
3. <https://www.fu-berlin.de/en/sites/ub/index.html> (Берлінський університет)
4. <https://library.harvard.edu/> (Гарвардський університет)
5. <http://www.lib.cam.ac.uk/> (Кембриджський університет)
6. <https://libraries.mit.edu/> (Массачусетський технологічний університет)
7. <http://www.unimi.it/> (бібліотека Міланського університету)
8. <http://www.ox.ac.uk/> (бібліотека Оксфордського університету)

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Інформаційне забезпечення становлять бібліотечні фонди РДГУ, можливість роботи у мережі Інтернет (комп'ютерні класи), робота власного сайту та мобільні пристрої для оперативної комунікації. У міжсесійний період студенту необхідна наявність комп'ютерної техніки та оргтехніки для виконання завдань самостійної роботи. Прикладне програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: текстовий редактор *MS Word* для створення документів; *Microsoft EXEL* для табличної обробки та аналізу даних; програма для створення презентацій (*Microsoft Power Point*).

Матеріали (презентації) до лекційних занять розміщено на Google диску кафедри вікової та педагогічної психології. Лекції в умовах дистанційного навчання проводяться у форматі конференції *Google Meet*.

Завдання до практичних занять розміщуються у Google Класі, створеному на інтерактивній платформі *Google Classroom*. Кожному завданню встановлювались терміни виконання, в режимі реального часу відбувалось спостереження за тим, як здобувачі освіти виконують завдання, контролювались списки зданих та незданих робіт і виставлялись оцінки.

Підсумкове тестування проводиться у формі тестів, створених за допомогою *Google Forms*.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК-4.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ПРН-14.	Використання знань з психології при розв'язуванні управлінських завдань в освітній сфері.	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10
ЗК-5.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально і свідомо.	ПРН-07.	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп і в міжнародному контексті.	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10
СК-5.	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.	ПРН-07.	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10

			різних професійних груп і в міжнародному контексті.		
СК-6.	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх у процесі управління людьми.	ПРН-10.	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати в команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10
СК-8.	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.	ПРН-10.	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати в команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10
СК-11.	Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях і критичних умовах.	ПРН-14.	Використання знань з психології при розв'язуванні управлінських завдань в освітній сфері.	МН 1 МН 2 МН 5 МН 6	МО 2 МО 6 МО 7 МО 9 МО10

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- МН1 - словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 - практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН5 - відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 - самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- МО2 - усне або письмове опитування;
- МО6 - реферати, есе;
- МО7 - презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 - захист лабораторних і практичних робіт;
 МО10 - залік.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни
 «Психологія управління»**

Оцінювання знань у процесі поточного контролю (у балах)										Індивід завд	Модуль ний контроль	Підсумк овий контроль	Загальна кількість балів
ЗМ-1					ЗМ-2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	30	60-100
0- 30					0-20					0-10	0-10	0-30	60-100

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни. В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту лабораторних робіт, виконання ІНДЗ та модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

82-89	В	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-63	Е	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність;

оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії. Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.